

► Casus belli

Ο λαϊκισμός δοκιμάζει τις αντοχές μας...

ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟ
zacharos@capital.gr

Η τράπεζα, ως έννοια, για μια κοινωνία όπως η ελληνική, που δεν έχει ανεπτυγμένο το αίσθημα της κοινότητας, αποτελεί διαχρονικά έναν αόρατο εχθρό. Έχοντας απολέσει την αρχική της σημασία για την οικονομία και την ευημερία, η τράπεζα για πολλούς συμπολίτες μας έχει απλώς συμβολικό χαρακτήρα. Αποτελεί την εγύτερη –προς τους πολίτες– έκφραση του κεφαλαίου και, ως εκ τούτου, δαιμονοποιήθηκε.

Δεν ήταν δύσκολο, άλλωστε. Οι πολιτικοί της Μεταπολίτευσης βρήκαν στις τράπεζες τον ανώνυμο εχθρό που μπορούσαν να κατηγορήσουν. Χωρίς, μάλιστα, να φοβούνται ότι οι καταγγελίες θα διαταράξουν τις δημόσιες σχέσεις τους, καθώς ουδέποτε οι κατηγορίες που εκτόξευαν εντός και εκτός του Κοινοβουλίου είχαν προσωπικό χαρακτήρα. Οι τράπεζες μετατράπηκαν σε εύκολο στόχο και, από οργανισμούς απαραίτητους για τη λειτουργία της κοινωνίας, μετατράπηκαν σε σύμβολο αντίστασης. Όπως το ΝΑΤΟ, η ΕΟΚ, η λέσχη Μπίλντερμπεργκ και οι μυστικές υπηρεσίες.

Με το ξέσπασμα της ελληνικής κρίσης, οι τράπεζες μπήκαν αμέσως στο στόχαστρο. Με περισσή αμετροέπεια και με μεγάλη ευκολία, πολιτικοί από σχεδόν όλο το ιδεολογικό φάσμα ζήτησαν να μην ανακεφαλαιοποιηθούν οι τράπεζες. Να μη δώσουμε λεφτά των φορολογουμένων στους τραπεζίτες. Οι ίδιοι δεν μπορούν, φυσικά, να εξηγήσουν πώς θα λειτουργήσει μια σύγχρονη κοινωνία χωρίς τραπεζικά ιδρύματα. Στη συνέχεια, δε, πρότειναν να κρατικοποιηθούν οι τράπεζες. Να δώσουν, δηλαδή, τα λεφτά των φορολογουμένων, αλλά να τα διαχειρίζονται οι ίδιοι οι πολιτικοί που θα βρίσκονταν στην εξουσία, όπως για δεκαετίες συνέβαινε με τις κρατικές τράπεζες στην Ελλάδα.

Ευτυχώς, επικράτησε η λογική και δεν συνέβη τίποτε από αυτά, ούτε βεβαίως και κάποιο bank run, το οποίο θα μπορούσε να πυροδοτείται από μια τέτοια συζήτηση. Οι τράπεζες συνεχίζουν τη λειτουργία τους και, ύστερα από τέσσερα χρόνια ασφυκτικής πίεσης, μοιάζουν να βρίσκονται σε ελαφρώς καλύτερη θέση. Η ολοκλήρωση των stress tests θα μπορούσε να σημάνει την αλλαγή σελίδας, αλλά κάτι τέτοιο δεν συνέβη ακόμη. Αποδεικνύοντας πόσο ευαίσθητη είναι ακόμη η ελληνική οικονομία στις διάφορες φήμες, τα δημοσιεύματα των ξένων πρακτορείων που ανέφεραν ότι απέτυχαν τρεις από τις τέσσερις ελληνικές τράπεζες προκάλεσαν αμέσως πανικό. Ευτυχώς που οι αγορές ήταν κλειστές.

Στη συνέχεια, όμως, η πολιτική αβεβαιότητα πήρε τη σκυτάλη, δημιουργώντας ένα εχθρικό περιβάλλον. Οι τράπεζες χρειάζονται πρόσβαση σε κεφάλαια προκειμένου να ολοκληρώσουν τη διαδικασία επανιδιωτικοποίησης, που θα επέστρεφε, άλλωστε, «τα λεφτά των φορολογουμένων».

Όσο, όμως, οι πολιτικοί δυναμιτίζουν το κλίμα, ουδείς προτίθεται να ρίξει λεφτά στην ελληνική οικονομία. Ιδιαίτερος όσο κάποιο ξεκάθαρο σενάριο δεν προοιωνίζεται. Αυτή την ανευθυνότητα δεν την πληρώσαμε μέχρι σήμερα και αυτό ανοίγει την όρεξη για ακόμα μεγαλύτερο λαϊκισμό, που δοκιμάζει τις αντοχές όλων...